

Innst. S. nr. 66

(1999-2000)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om disponering av Statpipe 2/4-S og endringer av bevilgninger på statsbudsjettet for 1999 m.m.

under Olje- og energidepartementet

St.prp. nr. 18 (1999-2000)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Olje- og energidepartementet legger i proposisjonen frem forslag om endringer på statsbudsjettet for 1999, redegjørelser m.m. knyttet til Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE), redegjørelse for kostnadsutviklingen i Åsgardkjeden, og disponering av Statpipe 2/4-S.

Endringer på statsbudsjettet for 1999

De foreslåtte endringene gjelder:

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820)

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner i forhold til gjeldende budsjett for 1999, økningen vil motsvares av en tilsvarende inntektsøkning over kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat post 02 Oppdragsinntekter.

Post 30 Forbygningsarbeider og opprydningstiltak, kan overføres

Det foreslås at NVE gis fullmakt til å nettoføre inntektene fra kommuner og andre oppdragsgivere over kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat post 30 Forbygningsarbeider og opprydningstiltak, jf. vedtak II.

Post 71 Refusjon av dokumentavgift

Det foreslås at bevilgningen gjøres overførbar, jf. vedtak III. Restandelen av tilsagn gitt i 1999 eller tidligere kan dermed komme til utbetaling i etterfølgende budsjettermin.

Post 74 (ny) Tilskudd til ettergivelse av lån

Det foreslås at utestående lånebeløp ettergis ved at det utgiftsføres kr 630 000 over kap. 1820 ny post 74 Tilskudd til ettergivelse av lån. Budsjettmessig vil

bevilgningen motsvares av en like stor inntektsføring som oppgjør for utestående lån over kap. 4820 ny post 90.

Kap. 1825 Energiøkonomisering

Post 72 Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, kan overføres

Departementet viser til at det i forbindelse med revidert budsjett våren 1999 ble trukket inn likviditet ved at bevilgningen ble redusert med 70 mill. kroner samtidig som det ble gitt en tilsagnsfullmakt på tilsvarende beløp, jf. St.prp. nr. 67 (1998-1999). Det foreslås å trekke inn ytterligere likviditet ved at bevilgningen i 1999 settes til null gjennom å redusere gjeldende budsjett med 114 mill. kroner. Videre bes det om Stortingets samtykke til å øke ovennevnte tilsagnsfullmakt med 114 mill. kroner, fra 70 til 184 mill. kroner, jf. vedtak IV.

Kap. 1860 (nytt) Statsforetak under Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4860)

Post 90 Innskuddskapital

Det foreslås å konvertere halvparten av selskapets ansvarlige lån på 3,85 mrd. kroner, det vil si 1,925 mrd. kroner, til innskuddskapital. Forslaget innebærer at statens innskuddskapital i Statkraft øker fra 15,4 mrd. kroner til 17,325 mrd. kroner. Konverteringen er foreslått gjennomført med virkning fra 16. desember 1999.

På denne bakgrunn foreslås det bevilget 1,925 mrd. kroner over nytt kap. 1860 Statsforetak under Olje- og energidepartementet post 90 Innskuddskapital. Budsjettmessig vil bevilgningen motsvares av en like stor avdragsinnbetaling på Statkrafts ansvarlige lån, jf. kap. 4860 post 91.

Departementet viser til at det ved etableringen av Statkraft ble fastsatt en låne- og garantiramme på 25 mrd. kroner. Stortinget samtykket i 1996 til at rammen ble utvidet til 32,5 mrd. kroner, jf. St.prp. nr. 58, og

Innst. S. nr. 238 (1995-1996). Statkraft har søkt om å få utvidet rammen til 42,5 mrd. kroner, jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000).

For å sikre foretaket den forutsatte finansielle handlefriheten, mener Regjeringen det er behov for å øke Statkrafts låne- og garantiramme.

Det bes derfor om at Stortinget gir Olje- og energidepartementet fullmakt til å øke Statkrafts låne- og garantiramme med inntil 10 mrd. kroner, fra 32,5 mrd. kroner til 42,5 mrd. kroner, jf. vedtak V.

Kap. 1892 Kraftforsyningsberedskap (jf. kap. 4820)

Post 70 Tilskudd til sikringstiltak

Det bes om Stortingets samtykke til å overskride bevilgningen over kap. 1892 Kraftforsyningsberedskap post 70 Tilskudd til sikringstiltak, mot tilsvarende merinntekt knyttet til avhending av transformatorolje over kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat post 50 Refusjoner, jf. vedtak VI.

Kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

Forenklet myndighetsbehandling

Departementet viser til at Stortinget har samtykket i at Kongen under gitte forutsetninger kan godkjenne nye prosjekter på kontinentalsokkelen, jf. St.prp. nr. 1 (1998-1999) og Budsjett-innst. S. nr. 9 (1998-1999). Budsjettmessige virkninger for Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) av slike beslutninger er budsjettert under kap. 2440/5440. Det er i proposisjonen gitt en orientering om de prosjekter som er vedtatt under ordningen etter at St.prp. nr. 23 (1998-1999) Om endringer av bevilgninger på statsbudsjettet for 1998 under Olje- og energidepartementet ble fremmet. Dette gjelder:

- Sygna,
- Borg,
- Heimdal Gassenter,
- Oseberg Gasstransport og
- utbygging av undervannsinnstallasjoner for produksjon av olje fra Troll Vest gassprovins.

Vederlagsfri overføring av eiendomsrett

Departementet viser til at det i perioden fra nysalderingen for 1998, jf. St.prp. nr. 23 (1998-1999), til 15. august 1999 er godkjent én avtale om vederlagsfri overføring av statlig eiendomsrett mellom rettighetshaverne i Troll Oljerør og Statoil for tilknytning av Troll Oljerør I til Mongstadterminalen. Troll Oljerør I har betalt for tilknytningen, men eiendomsretten til utstyret er overført vederlagsfritt til Statoil. SDØE har en eierandel på 62,93 pst. i Troll Oljerør I. Den samlede verdi av utstyret som overføres er 26,5 mill. 1995-kroner. SDØEs andel av investeringene er 16,7 mill. 1995-kroner.

SDØEs investeringer i Åsgardanleggene på Kårstø

Departementet ser det som hensiktsmessig, i lys av utviklingen i utbyggingsprosjektene på Kårstø siden Stortingets behandling av St.prp. nr. 50 (1995-1996), å informere Stortinget om kostnadsstatus for SDØEs investeringer i forbindelse med Åsgard-investeringer på Kårstø, som er vist i tabellen nedenfor.

Tabell 2.3: Utviklingen i investeringsanslagene i forbindelse med SDØEs investeringer i Åsgardanleggene på Kårstø (i faste mill. 1999-kroner med valutaeffekt)

	St.prp. nr. 50 (1995- 1996)	September 1999
Åsgard Unit	2 661	7 078
herav SDØE	1 249	3 323

Dersom departementet godkjenner overdragelse av eiendomsrett til de anleggene som finansieres av Åsgard til Statpipe, vil dette for SDØEs del utgjøre 3 323 mill. kroner. Det forutsettes ved eventuell overførsel av eiendomsrett at SDØE som rettighetshaver i Åsgard blir sikret tilfredsstillende bruksrett og en rimelig andel av overskuddet fra eventuell tredjeparts bruk av anleggene.

SDØE-kjøp av andeler i forbindelse med utbygging av Tunefelt

Olje- og energidepartementet mottok 6. juli 1999 søknad om godkjenning av plan for utbygging og drift av Tunefeltet vest for Oseberg.

De utvinnbare reserver i Tune er vurdert til om lag 27 mrd. m³ gass og 7 mill. m³ kondensat. Planlagt platåproduksjon er 3 mrd. m³ gass pr. år fra 2002 til 2006. Feltet vil bli bygget ut med en brønnramme med rørløsning til Oseberg D-plattformen for prosessering. Investeringene er anslått til 2,6 mrd. kroner. Med de forutsetninger departementet legger til grunn, har utbyggingen en nåverdi (ved 7 pst. realrente) på 1,9 mrd. 1999-kroner før skatt.

Departementet viser til at SDØE-andelen i utvinningstillatelse 190 er 50 pst. og SDØE-andelen i utvinningstillatelse 034 må økes til 50 pst. Utvinningstillatelse 034 er i dag 100 pst. eid av Shell. Avtalen er betinget av hvilke ressurser som senere viser seg å være tilstede i 034 og er derfor delt i to trinn. Samlet vil SDØEs investeringer kunne bli inntil 20 mill. 1998-kroner.

Budsjettendringer

Departementet viser til at anslaget for kap. 2440 post 30 Investeringer er økt med 1 500 mill. kroner, fra 28 000 mill. kroner til 29 500 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig kostnadsoverskridelser på Åsgard, Kårstø utbyggingsprosjekt og Troll C.

Endringer det er gjort rede for i proposisjonen fører til at kap. 5440 post 24 Driftsresultat samlet øker med

7 000 mill. kroner, fra 25 000 mill. kroner til 32 000 mill. kroner i 1999.

Departementet viser til at på bakgrunn av oppgjør for skader som har funnet sted og forventede skadeutbetalinger for resten av året, foreslås det en bevilgning på 550 mill. kroner i 1999 under kap. 5440 post 50 Overføring fra Statens petroleumsforsikringsfond.

Samlet sett øker SDØEs netto kontantstrøm med 5 730 mill. kroner, fra 19 600 mill. kroner til 25 330 mill. kroner. Dette gir isolert sett en tilsvarende økning i overføringen til Statens petroleumsfond. Endring av kap. 2800 Statens petroleumsfond, vil bli foreslått i Finansdepartementets nysalderingsproposisjon.

Kap. 4810 Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)

Post 03 Refusjon av tilsynsutgifter

Inntektene på posten foreslås redusert med 5 mill. kroner, fra 54 til 49 mill. kroner.

Post 05 Salg av publikasjoner

Inntektene foreslås redusert med 2 mill. kroner, fra 4 til 2 mill. kroner.

Kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820 og 1892)

Post 02 Oppdragsinntekter

Oppdragsinntekter foreslås økt med 10 mill. kroner mot en tilsvarende økning over kap. 1820 post 21.

Post 90 (ny) Ettergivelse av lån

Kr 630 000 foreslås inntektsført som oppgjør for utstående lån over kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat ny post 90 Ettergivelse av lån.

Kap. 4826 (nytt) Hjemfalte anlegg

Post 03 Salgsinntekter

Olje- og energidepartementet ber i proposisjonen om Stortingets samtykke til å overdra statens andel av Kobbholm kraftverk til Kobbholm Kraft AS. En tar sikte på å fullføre overdragelsen i løpet av året.

På denne bakgrunn foreslås det bevilget kr 200 000 i 1999 over nytt kap. 4826 Hjemfalte anlegg post 03 Salgsinntekter, i forbindelse med overdragelse av statens andel i Kobbholm kraftverk.

Kap. 4860 Statsforetak under Olje- og energidepartementet (jf. kap. 1860)

Post 91 Avdrag, Statkraft SF

Statkraft har varslet at de ønsker å nedbetale 1,925 mrd. kroner av det ansvarlige lånet pr. 15. desember 1999 dersom resterende andel på 1,925 mrd. kroner konverteres til innskuddskapital pr. 16. desember samme år, jf. St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 9 (1999-2000). På denne bakgrunn foreslås bevilgningen økt med til sammen 3,85 mrd. kroner i forhold til vedtatt budsjett 1999.

Kap. 5608 Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet

Post 81 Renter, Statkraft SF

Det foreslås at bevilgningen over kap. 5608 Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet post 81 Renter, Statkraft SF, økes med 35 mill. kroner i forhold til gjeldende budsjett for 1999.

KOSTNADSUTVIKLINGEN I ÅSGARDKJEDEN

Departementet viser til orienteringen om prosjektene i Åsgardkjeden i St.meld. nr. 37 (1998-9199) og St.prp. nr. 1 (1999-2000).

Departementet viser videre til at nye investeringsanslag for prosjektene i Åsgardkjeden ifølge Statoil vil fremlegges i løpet av våren 2000.

DISPONERING AV STATPIPE 2/4-S

Olje- og energidepartementet legger i proposisjonen frem forslag om endelig disponering av Statpipe 2/4-S, som er en stigerørplattform som tjente som tilknytning mellom gassrørledningen Statpipe og Ekofiskfeltet.

Statlig overtakelse av innretningene

Det er i proposisjonen redegjort for rettighetshavernes anbefaling og for merknader som er innkommet fra høringsinstansene.

Departementet viser til at vedtak om disponering skal fattes i overensstemmelse med kap. 5 i petroleumsloven og OSPAR-konvensjonen av 1995. I henhold til OSPAR-beslutningen av 1998 om disponering av utrangerte offshore installasjoner (jf. St.prp. nr. 8 (1998-1999)), skal alle plattformer med stålunderstell som veier mindre enn 10 000 tonn fjernes og disponeres over på land. Statpipe 2/4-S faller inn under denne kategori.

Departementet anbefaler at:

1. Overbygget på stigerørplattformen Statpipe 2/4-S fjernes og tas på land for opphugging og resirkulering.
2. Understellet på Statpipe 2/4-S fjernes i sammenheng med disponering av de øvrige utrangerte installasjonene på Ekofiskfeltet.
3. Beslutning om disponering av den 4,2 km lange rørledningen fra Statpipe til 2/4-S utsettes.

KOMITEENS MERKNADER

Kap. 4860 post 91 Avdrag, Statkraft SF

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Olav Akselsen, Aud Blattmann, Gunn Karin Gjøl, Bent Hegna, Torny Pedersen og lederen Jens Stoltenberg, fra Kristelig Folkeparti, Bror Yngve Rahm og Lars Rise, fra Sen-

terpartiet, Magnar Lussand, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, og fra Venstre, Gunnar Kvassheim, vil peke på at norske kraftselskaper i økende grad er utsatt for konkurranse fra store internasjonale selskaper, og at det foretas mange oppkjøp.

Flertallet mener det er viktig å ha et sterkt Statkraft for å møte denne konkurransen, både for å sikre norsk offentlig eierskap, opprettholde vannkraftkompetansen og ivareta forpliktelsene overfor kraftkrevende industri. Flertallet viser til at Regjeringen har foreslått å ta et utbytte fra Statkraft på 600 mill. kroner for 1999. Konsernets resultat etter skatt er anslått til om lag 800 mill. kroner. Det betyr en utbytteprosent på om lag 75 pst. Dette er svært høyt og svekker Statkrafts muligheter til å delta i omstruktureringen i det nordiske og nord-europeiske kraftmarkedet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser i den forbindelse til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumpartiene, jf. Budsjett-innst. S. nr. 9 (1999-2000) der man for å gi selskapet økt finansiell handlefrihet, konverterer hele statens ansvarlige lån til Statkraft om til egenkapital.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Øyvind Vaksdal og Øyvind Korsberg, og fra Høyre, Jan Johnsen og Jan Tore Sanner, viser til proposisjonens påpeking av Statkrafts behov for økt finansiell handlefrihet. Disse medlemmer vil understreke at Statkraft også trenger økt kommersiell handlefrihet for å kunne befeste og styrke sin posisjon i et liberalisert marked med økende konkurranse. Disse medlemmer viser til at den økonomiske og kommersielle handlefriheten kan økes på ulike måter. Disse medlemmer mener at Regjeringen bør utrede spørsmålet om hvordan Statkrafts økonomiske og kommersielle handlefrihet kan økes. Disse medlemmer mener at spørsmålet om en eventuell utvidelse av låne- og garantirammen bør vurderes i den sammenheng. På denne bakgrunn vil disse medlemmer gå imot forslaget om økt låne- og garantiramme og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede hvordan Statkraft kan få økt finansiell og kommersiell handlefrihet slik at selskapet står bedre rustet til å møte økende konkurranse i det nordiske og nord-europeiske markedet."

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til debatten knyttet til Statkrafts investeringer i Sydkraft, og derved medeierskap i atomkraftverk. Dette medlem mener Statkrafts handlefrihet skal begrenses til investeringer knyttet til primært fornybare energikilder, slik at selskapet ikke bidrar til å styrke og opprettholde en energiproduksjon som er uønsket sett i forhold til klimaavtaler eller føre-var-prinsippet.

Dette medlem foreslår følgende:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at Statkraft ikke kan bruke sin finansielle handlefrihet til investeringer i atomkraftverk eller i foretak som øker klimagassutslippene."

Kostnadsutviklingen i Åsgardkjeden

Komiteen har merket seg de nye kostnadsanslagene for Åsgardkjeden, og viser til merknader i forbindelse med St.meld. nr. 37 (1998-1999), Del IV og V.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen utrede hvordan Statkraft kan få økt finansiell og kommersiell handlefrihet slik at selskapet står bedre rustet til å møte økende konkurranse i det nordiske og nord-europeiske markedet.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen sørge for at Statkraft ikke kan bruke sin finansielle handlefrihet til investeringer i atomkraftverk eller i foretak som øker klimagassutslippene.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

På statsbudsjettet for 1999 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med	10 000 000
		fra kr 27 600 000 til kr 37 600 000	
	74 (ny)	Tilskudd til ettergivelse av lån, <i>bevilges</i> med	630 000
1825		Energiøkonomisering	
	72	Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, <i>kan overføres</i> , reduseres med	114 000 000
		fra kr 114 000 000 til kr 0	
1860	(nytt)	Statsforetak under Olje- og energidepartementet (jf. kap.4860)	
	90	Innskuddskapital, <i>bevilges</i> med	3 850 000 000
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440)	
	30	Investeringer, økes med	1 500 000 000
		fra kr 28 000 000 000 til kr 29 500 000 000	
Inntekter			
4810		Oljedirektoratet (jf. kap.1810)	
	03	Refusjon av tilsynsutgifter, <i>reduseres</i> med	5 000 000
		fra kr 54 000 000 til kr 49 000 000	
	05	Salg av publikasjoner, <i>reduseres</i> med	2 000 000
		fra kr 4 000 000 til kr 2 000 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap.1820 og 1892)	
	02	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, økes med	10 000 000
		fra kr 22 600 000 til kr 32 600 000	
	90 (ny)	Ettergivelse av lån, <i>bevilges</i> med	630 000
4826	(nytt)	Hjemfalte anlegg	
	03	Salgsinntekter, <i>bevilges</i> med	200 000
4860		Statsforetak under Olje- og energidepartementet (jf. kap.1860)	
	91	Avdrag, Statkraft SF, økes med	3 850 000 000
		fra kr 425 000 000 til kr 4 275 000 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440)	
	24	Driftsresultat, økes med	7 000 000 000
		fra kr 25 000 000 000 til kr 32 000 000 000	
		Spesifikasjon:	
		Driftsinntekter	72 800 000 000
		Driftsutgifter	-16 100 000 000
		Lete- og feltutviklingsutgifter	-1 800 000 000
		Avskrivninger	-14 500 000 000
		Renter	-8 400 000 000
	30	Avskrivninger, <i>reduseres</i> med	400 000 000
		fra kr 14 900 000 000 til kr 14 500 000 000	
	50 (ny)	Overføring fra Statens petroleumsforsikringsfond, <i>bevilges</i> med	550 000 000
	80	Renter, økes med	100 000 000
		fra kr 8 300 000 000 til kr 8 400 000 000	
	85 (ny)	Renter på mellomregnskapet, <i>bevilges</i> med	-20 000 000
5608		Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet	
	81	Renter, Statkraft SF, økes med	125 000 000
		fra kr 218 000 000 til kr 343 000 000	

II

Stortinget samtykker i at Norges vassdrags- og energidirektorat kan nettoføre inntekter av anleggsvirk-

somheten over kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat post 30 Forbygningsarbeider og opprydnings tiltak.

III

Stortinget samtykker i at bevilgningen over kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat post 71 Refusjon av dokumentavgift, påføres stikkordet "kan overføres".

IV

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 1999 kan gi tilsagn ut over gitt bevilgning over kap. 1825 Energiøkonomisering post 72 Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, for inntil 184 mill. kroner.

V

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet kan utvide Statkrafts låne- og garantiramme med inntil 10 mrd. kroner, fra 32,5 til 42,5 mrd. kroner.

VI

Stortinget samtykker i at bevilgningen over kap. 1892 Kraftforsyningsberedskap post 70 Tilskudd til sikringstiltak, kan overskrides mot tilsvarende merinntekt over kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat post 50 Refusjoner.

VII

Stortinget samtykker i at innretningen Statpipe 2/4-S disponeres i samsvar med Olje- og energidepartementets anbefaling i St.prp. nr. 18 (1999-2000).

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 8. desember 1999

Jens Stoltenberg
leder og ordfører

Aud Blattmann
sekretær